

Uit: *Reformatisch Dagblad*, 24 mei 1991, pag. 17

Link naar dit artikel:

<https://www.digibron.nl/search/detail/012dfa22b4cbd4bfb02ffda3/waarom-zouden-wij-niet-trots-zijn-op-jaar-zwitserland>

Reformatisch Dagblad

Gepubliceerd op: 24 mei 1991 | drs. B. Belder |

„Waarom zouden wij niet trots zijn op 700 jaar Zwitserland ?"

In gesprek met Berns ambassadeur in Den Haag, dr. Karl Fritschi

Print artikel

Bijtende Zwitserse zelfkritiek Schnüffelstaat —"Schnüffelstaat Schweiz" bijvoorbeeld spreekt voor zich— stoort dr. Karl Fritschi, Berns ambassadeur in het koninkrijk der Nederlanden, niet het minst. „Die luxe kunnen wij ons in deze tijd permitteren", pareert de beroepsdiplomaat in een mengeling van trots zelfbewustzijn en democratische berusting. 700 jaar Zwitserland, met als finaal resultaat maatschappelijke stabiliteit en welvaart, mag er zijns inziens zeker zijn. Een gesprek over, hoe je het ook wendt of keert, een imponerend nationaal jubileum.

Excellentie, na ruim 30 dienstjaren bij het Zwitserse ministerie van buitenlandse zaken bent u onlangs benoemd tot ambassadeur in net zo'n klein land als het uwe. In de laatste tien jaar was u Berns hoogste vertegenwoordiger in de Sowjet-Unie en Argentinië. Na Moskou en Buenos Aires moet Den Haag als standplaats voor u een enorme overgang zijn.

„Dat is het typische lot van een diplomaat. Zijn regering bepaalt vanzelfsprekend zijn werkplek. De verschillen tussen de Sowjet-Unie, Argentinië en Nederland zijn natuurlijk reusachtig. Het komt in het diplomatieke verkeer echter niet uitsluitend op de grootte van je standplaats aan, maar evenzeer op de intensiteit van de onderlinge betrekkingen. De banden tussen Nederland en Zwitserland dateren al van eeuwen her en zijn tot op de dag van vandaag heel hecht".

Toerist

U bent hier nog maar kort geaccrediteerd. Kende u Holland al van vroeger?

„Ja, als toerist. Het is een bekoorlijk land, vooral op cultureel gebied. Al die schitterende musea..."

Het jubileum van uw vaderland is met zijn hele reeks feestelijkheden en boycot onder het linkse motto "700 jaren zijn genoeg" een interessante trekpleister voor de westerse pers. Tot nu toe richt zij de schijnwerper vooral op de schaduwzijde van het festijn, op de grote politieke schandalen van de afgelopen jaren, die tot drastische zelfbezuiniging zouden nopen, ja "s lands burgerij zelfs een heuse identiteitscrisis zouden hebben bezorgd. Hoe duidt u dit nationale jubileum? 700 jaar Zwitserland lijkt mij een historische gebeurtenis die een rechtgeaarde Zwitser wel met gepaste trots moet vervullen.

„Zeker! Wij zijn trots zo'n jubileum te mogen vieren. Wij zijn een onafhankelijk land met vrijheid van meningsuiting. Men kan derhalve slecht van de Zwitsers verlangen dat zij het altijd met elkaar eens zijn. Meningsverschillen over de betekenis van dit jubileum zijn dus heel normaal! Ik herinner me nog levendig de feestelijke herdenking van ons 650-jarig bestaan. Dat was midden in de oorlog. In 1941 heerste er natuurlijk een volslagen andere stemming onder de Zwitserse bevolking. Vandaag de dag bevinden we ons in een totaal andere wereldhistorische, Europese situatie. Denk maar aan de recente omwentelingen in Oost-Europa, de Duitse vereniging. Wij leven in een historische tijd! Dat houdt tegelijkertijd een heroriëntatie op de toekomst in. Vandaar die botsende opinies. Vier je een 700-jarig bestaan, dan kijk je automatisch vanuit het heden naar je toekomstperspectieven".

Neutraliteitstraditie

Veelvuldig klinkt in uw land inderdaad de vraag op "700 Jahre — und was nun?" Hoe kijkt u concreet naar Zwitserlandspolitieke toekomst?

„De wereld is stellig ingewikkelder geworden. Zij is niet meer zoals voorheen zwart-wit, of rood-wit door de ommekeer in Oost-Europa. Zwitserland zal opnieuw zijn positie dienen te bepalen in deze radicaal veranderde wereld, eventueel zijn buitenlandse beleid moeten herdefiniëren. De verhouding met Europa en daarmee met de gehele wereld vergt van ons een grondige herbezinning".

Verlaat Zwitserland zijn zo lang gekoesterde neutraliteitspolitiek ?

„Nee. Wij bekijken nu hoe onze neutraliteit opnieuw kan worden geformuleerd. Daartoe heeft de regering een speciale commissie ingesteld. Er bestaan trouwens reeds aanwijzingen dat Zwitserland zijn neutraliteit vandaag de dag anders interpreteert dan enige jaren geleden. Ons land heeft zich bij voorbeeld ook gehouden aan het totale VN-embargo tegen Irak. Dat is een nieuwe ontwikkeling. Men moet echter niet verwachten dat wij van de ene dag op de andere van onze eeuwenlange, beproefde neutraliteitsstrategie zullen afstappen. Daarvoor zijn overtuigende omstandigheden noodzakelijk".

Overdrijving

In zijn nieuwe boek "Die Schweiz am Ende. Am Ende die Schweiz" tekent Adolf Muschg aan: „De historische omwenteling, die wij momenteel beleven, heeft Zwitserland in zijn eigengerechtigde slaap overvallen". Graag uw commentaar op dit staaltje van Zwitserse zelfkritiek.

„Dat is een typische uitlating van een schrijver met uitgesproken kritische opvattingen over Zwitserland. Vanzelfsprekend heeft Muschg het volle recht op zijn persoonlijke commentaar. Hij hanteert daarbij het stijlmiddel van de overdrijving. Je kunt overigens niet zeggen dat hij ongelijk heeft. Maar begrijpt u mij alstublieft goed! Ik herhaal nog eens dat men toch niet kan beweren dat de Zwitserse buitenlandse politiek geen succes was. Onze neutraliteit loonde wel degelijk. In de nieuwe internationale situatie behoeft zij slechts aanpassing. Fout zou evenwel zijn als wij de historische ommekeer miskenden en op de oude voet voortgingen".

Critici in uw land beweren dat Zwitserland uitgerekend in zijn jubileumjaar een soort eiland van maatschappelijke en culturele stagnatie dreigt te worden in een verenigd Europa. Zij klagen kortom de optie van een zelfgekozen isolement aan.

„Dat staat helemaal nog niet vast! Als lid van de EVA (Europese Vrijhandels Associatie) voert Zwitserland onderhandelingen met de Europese Gemeenschap (EG). Er zit beweging in de zaak, er wordt naar een overeenkomst gezocht. EVA-lid Oostenrijk heeft inmiddels om toetreding tot de EG verzocht en ook Zweden staat op het punt dat te doen. Onze relatie met de EG is in elk geval een urgent politiek probleem. Volgens een recente opiniepeiling is ongeveer de helft van de Zwitsers voor de aanvraag van het EG-lidmaatschap. Beweer dan nog eens dat de Zwitserse samenleving stagneert! Er heerst in brede lagen van de maatschappij een soort "Aufbruchsstimmung", men is ervan doordrongen in een belangrijk nieuw tijdperk te leven. Oude ideeën en praktijken worden openlijk ter discussie gesteld, hebben hun vanzelfsprekende geldigheid verloren".

Modeljongen of boef

Maakt Zwitserland —wel „Europa "s vroegere modeljongen "genoemd— tijdens de viering van 700 jaar eedgenootschap een identiteitscrisis door? Tot deze observatie komt bij voorbeeld Konrad Mrusek in zijn jubileum-essay "Eeuwenlange eigennigheid Zwitserland viert al te kleinmoedig een trots jubileum" in de Frankfurter Allgemeine.

„Dat lijkt mij ook wat overtrokken. Ik vind het een beetje moeilijk hierop te antwoorden. Sinds "75 bevind ik me continu in het buitenland... In een tijdperk van ingrijpende internationale veranderingen is serieuze herbezinning op de nationale toekomst een heel normale zaak. En ja, zo'n diepgaand proces brengt vanzelf heftig botsende meningen voort".

In hoeverre hebben de diverse onverkikkelijke politieke affaires van de laatste tijd de publieke opinie in Zwitserland beïnvloed?

„Al deze zaken zijn op een zeer correcte, democratische wijze uitgezocht. Dat geldt zowel voor het gedwongen aftreden van minister van justitie Elisabeth Kopp (deze eerste Zwitserse bewindsvrouw lichte haar echtgenoot "tijdig" in over een justitieel onderzoek naar handel en wandel van diens werkgever, B.) als voor de zogenoemde "Kartel" (honderdduizenden geheime dossiers over Zwitserse staatsburgers, aangelegd door "s lands overijverige geheime dienst, B.). Het waren stellig geen aangename zaken, ze zijn evenwel op de juiste wijze in het openbaar afgehandeld. Het beeld van de "Musterknabe" (modeljongen) Zwitserland is waarschijnlijk evenzeer overdreven als het zwarte portret dat tijdens dit jubileum soms van ons land wordt geschilderd. Natuurlijk vinden wij het prettiger voorgesteld te worden als "Musterknabe" dan als "böser Bube"(boef)!"

Zelfgenoegzaam

De beroemde Zwitserse auteur Friedrich Dürrenmatt werd jaren geleden eens naar de meest negatieve eigenschap van de Zwitser gevraagd. Hij antwoordde toen letterlijk: „Hij heeft het zo goed met zichzelf getroffen". Bent u het met hem eens? Of hebben de affaires dit kritische zelfportret sterk aangetast?

„Critici als Max Frisch, Adolf Muschg en Friedrich Dürrenmatt hebben zeker niet geheel ongelijk. De Zwitser is soms wat zelfgenoegzaam. Hij heeft tenslotte iets gepresteerd. Was Zwitserland in de vorige eeuw nog een arm land, een van de belangrijkste emigratielanden, nu kan het trots, zijn op zijn industrialisering, op zijn horloges, chocolade, op alles wat wij tot stand hebben gebracht. We moeten evenwel oppassen door deze verworven welvaart als model voor de rest van de wereld te willen gaan poseren. Ondertussen heeft het multiculturele Zwitserland zich historisch volkomen bewezen! Dat geeft hoop voor de toekomst".

Deze tekst is geautomatiseerd gemaakt en kan nog fouten bevatten. Digibron werkt voortdurend aan correctie. Klik voor het origineel door naar de pdf. Voor opmerkingen, vragen, informatie: digibron@erdee.nl.

Op Digibron -en alle daarin opgenomen content- is het databankrecht van toepassing. Gebruiksvoorwaarden. Data protection law applies to Digibron and the content of this database. Terms of use.